

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTOR: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

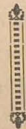
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

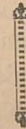
se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

In momentul de a pune ziarul sub presă, o veste din cele mai triste ne străpunge inima. Ciru Oeconomu, consilierul dela Curtea de casație, a încetat din viață.

Moartea acestui eminent judecător este o mare pierdere. Inzestrat cu o înaltă cultură, spirit drept și iubitor pasionat al adevărului, el eră un element prețios în sânul Curții supreme. Victimă a datoriei, el o părăsește prematur, lăsând în urma lui regrete sincere și o suvenir care nu se va uita.

SUMAR:

Câteva noțiuni asupra războiului și neutralității, de d-l George Meitani.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea I*: B. Papazoglu cu Prefectura județului Teleorman.

Curtea de apel din București, secțiunea II: Petre T. Crașu cu Părlitu I. Marin.

Tribunul județului Tutova: Eliza Sand cu Eugenia Stoienescu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ. — *Observație de d-l D. Alexandresco.*

CATEVA NOȚIUNI

ASUPRA

RĂZBOIULUI ȘI NEUTRALITĂȚEI

(URMARE)¹⁾

Tribunalele de prăzi maritime nu sunt organizate în acelaș mod pretutindeni.

În Anglia, aceste chestiuni se cercetează de Curtea Amiralității, căreia i se delegă acest drept, printr'un mandat special, la începutul războiului. Apelul în contra acestor hotărâri se judecă de o diviziune judiciară a consiliului regal. Aceste hotărâri sunt definitive²⁾.

În Franța, aceste consilii sunt alcătuite din diferiți funcționari dela ministerul justiției și afacerilor străine.

Apelul se îndreaptă în fața Consiliului de Stat³⁾.

Constituția Statelor-Unite atribue tribunalelor ordinare cunoașterea tutulor afacerilor maritime⁴⁾.

Întru ce privește legea pe care aceste comisiuni trebuie să o aplice, este în afară de orice îndoială, că ele trebuie să țină seamă de principiile dreptului ginților și de ordonanțele pe cari la începutul războiului fiecare Stat are obiceiul să publice⁵⁾.

S'a zis că aceste tribunale sunt niște tribunale internaționale, fiindcă judecă procese între străini și fiindcă aplică principii de drept internațional.

Pentru ca să fie însă astfel, ar fi trebuit ca aceste tribunale să fie alcătuite din naționali și străini. Cu modul acesta, părțile ar fi sigure că judecătorii locali nu se vor găsi de multeori între conștiința lor de judecători și datoria lor de cetățeni.

Când este vorba de confirmarea unei prăzi neutre, unii autori cred că dreptul de a se pronunța asupra legalității capturării, ar trebui dat statului neutru. Alții cred că această chestiune trebuie tratată pe cale diplomatică. Alții, în fine, sunt de părere că această chestiune ar trebui cercetată de niște comisiuni mixte, căci capturarea fiind făcută în largul mării, este drept ca nu tribunalul captorului să judece validitatea acestei capturări⁶⁾.

Deși mulți autori împărtășesc această ultimă chestiune, greutatea de a pune în practică aceste principii a fost cauza că până la anul 1907 nu s'a luat nici o măsură în această privință.

În conferința care s'a ținut la Haga în acel an, s'a elaborat un proiect de convențiune, care recunoaște tuturor dreptul în anume cazuri, de a face apel contra hotărârilor date de aceste tribunale de prăzi maritime, în fața unei curți internaționale cu reședința la Haga.

Convențiunea relativă la constituirea acestei Curți este intitulată: «Convențiune relativă la stabilirea unei curți internaționale de prăzi maritime».

Această convențiune consacră dela început principiul că validitatea capturării unui vas de comerț, fie inamic, fie neutru, se judecă în prima instanță de tribunalele beligerantului captor.

5) Bonfils, p. 695, No. 1483; Calvo, IV, p. 297 și autorii citați.

6) Kluber, op. cit., ch. 296; Hautefeuille, op. cit., III, p. 314 și urm.; Hubner, *De la saisie des batiments neutres où des droits qu'ont les nations belligérantes d'arrêter les navires des peuples amis*, II, p. I. pg. 182; Gessner, *Les droits des neutres sur mer*, p. 374.

1) Vezi *Dreptul* No. 2 din 1910.

2) Calvo, IV, p. 286; Bonfils, op. cit., p. 694.

3) Calvo, IV, p. 286; Bonfils, p. 693, No. 1427.

4) Calvo, IV, p. 288.

N. R.

În contra hotărîrilor date de aceste tribunale se poate face apel în fața curții dela Haga, în următoarele cazuri: 1° când hotărîrea dată este relativă la proprietatea unui particular sau puteri neutre; 2° când hotărîrea este relativă la proprietate inamică și este vorba, fie de marfă inamică încărcată pe vas neutru, fie de un vas inamic, care a fost capturat în apele teritoriale ale unei puteri neutre, în cazul când această putere n'ar fi reclamat în contra acestei capturări, fie pe cale diplomatică, fie, în fine, când este vorba de o capturare ce se pretinde a fi fost făcută, violându-se vre-o convențiune între beligeranți sau vre-o dispozițiune legală edictată de beligerantul captor.

Recursul se exercită, fie de puterea neutră, fie de particularul neutru, fie de particularul inamic.

Toți aceștia nu pot exercita acest drept oricând, ci numai în următoarele împrejurări: 1° puterea neutră numai dacă hotărîrea tribunalului național aduce vre-o atingere proprietății sale, sau proprietății vre-unui supus, sau când se alege că această capturare a vasului inamic s'a făcut în apele teritoriale ale acestei puteri neutre; 2° proprietarul neutru, dacă s'a adus vre-o atingere proprietății sale, afară de cazul când statul exercită singur recursul în numele supusului său, or când interzice supusului său de a exercita acest recurs. În acest caz, deci, supusul neutru făcând un astfel de recurs, va trebui să dovedească că statul nu exercită acest recurs în numele său și că nici nu i-a interzis de a exercita acest recurs; 3° particularul inamic, dacă hotărîrea tribunalului de prima instanță a adus vre-o atingere proprietății sale, fie confiscând marfa încărcată pe un vas neutru, fie violând vre-o dispozițiune convențională dintre beligeranți, fie călcând vre-o dispozițiune edictată de beligerantul captor.

În cazul când capturarea a avut loc în apele teritoriale ale unei puteri neutre, particularul inamic nu se poate adresa curții, de oarece acest drept nu este recunoscut decât puterii neutre în apele căreia se făcuse capturarea.

Capturarea făcută în astfel de condițiuni, este o atingere adusă suveranității acestei puteri neutre, deci numai ea poate trata această chestiune.

A se recunoaște unui particular dreptul de a exercita recursul în acest caz, ar însemna a-l considera ca mandatarul acelei puteri, ceea ce nu se poate admite.

Dacă particularul inamic crede că această capturare s'a făcut în apele neutre, cu învoirea acestei puteri care a violat astfel neutralitatea sa, el n'are decât să se plângă autorității Statului său, pentru ca acesta să intervină pe cale diplomatică.

Dreptul de a exercita acest recurs în aceleași condițiuni, îl au și reprezentanții neutri sau inimici ai particularilor, cari aveau acest drept când au intervenit la prima instanță. Fiecare din acești reprezentanți pot exer-

cita în mod individual acest recurs, în măsura interesului lor. Acelaș drept îl au și reprezentanții neutri sau inimici ai puterii neutre cari au suferit vre-un prejudiciu în proprietatea lor (art. 5).

S'a recunoscut fiecărui reprezentant dreptul de a exercita recursul în mod individual, căci altfel reaua voință a unuia ar fi putut ține în loc pe toți ceilalți.

Cum vor judecă însă tribunalele naționale? Judeca-vor ele numai în primă instanță, sau, din contră, numai după ce toate instanțele naționale se vor fi pronunțat, numai atunci se va putea recurge la curtea dela Haga?

La această chestiune răspunde art. VI al convențiunii, care prevede că o chestiune de competența curții dela Haga nu poate fi cercetată decât de două instanțe naționale, rămânând ca a treia și ultimă instanță curtea dela Haga.

Convențiunea lasă însă legii beligerantului captor dreptul de a hotărî dacă se poate face recurs în fața curții dela Haga, după ce s'a pronunțat prima instanță sau numai după ce s'a pronunțat și cea de a doua.

Cum însă s'ar putea întâmpla ca tribunalul captorului, pentru motive politice, să nu se pronunțe repede sau chiar deloc, s'a admis ca curtea să fie direct însărcinată cu cercetarea cauzei, dacă tribunalele naționale nu s'au pronunțat în mod definitiv în termen de doi ani dela capturare.

Dar după ce lege va judecă această curte?

Proiectul de convențiune prevede că, dacă chestiunea de drept care este discutată, fusese rezolvită printr'o convențiune încheiată între beligerantul captor și cealaltă parte, atunci curtea va judecă conform acelei convențiuni.

Dacă nu există o astfel de convențiune, curtea va aplica regulile dreptului internațional, iar dacă nu există reguli recunoscute asupra punctului în discuție, atunci curtea va judecă, conducându-se după principiile de justiție și echitate.

În astfel de cazuri, curtea poate crea un principiu de drept internațional, o normă de care va putea ține seamă cu altă ocazie.

În acelaș mod va dispune curtea și în ceea ce privește ordinea probelor și a mijloacelor întrebunțate pentru dovedirea pretențiunii.

Curtea nu este obligată a ține seamă de diferitele decăderi prevăzute de legea captorului, dacă sunt contrarii justiției și echității (art. 7).

Dacă curtea validează capturarea, atunci se va urmă conform dispozițiilor legii captorului.

Dacă, din contra, se pronunță nulitatea capturării, curtea va ordona restituirea vasului și a mărfii, fixând, dacă este trebuință, și cuantumul daunelor. În cazul când vasul sau marfa ar fi fost vândute, curtea fixează indemnitatea care se va plăti proprietarului. Dacă nulitatea capturării fusese pronunțată de jurisdicțiunea na-

țională, curtea se va pronunța numai asupra indemnității.

Art. IX prevede că puterile contractante se obligă a se supune de bună credință hotărârilor curței și a le execută în cel mai scurt timp.

În ce privește compunerea curței, ea va fi alcătuită din judecători și judecători supleanți numiți de puterile contractante.

Acești judecători trebuie să fie luați dintre jurisconșulți, având o competență recunoscută în chestiunile de drept internațional, și cari se bucură de o înaltă considerație morală.

Numirea lor trebuie făcută șase luni după ratificarea convențiunii și mandatul lor durează șase luni dela notificarea acestor numiri, cari trebuie făcute consiliului administrativ instituit de conferința dela Haga din 1899.

Dacă vre-unul din acești judecători moare sau se retrage, succesorul lui se numește în acelaș mod, pentru un nou period de șase ani.

Înainte de a-și exercita misiunea lor, judecătorii trebuie să jure în fața consiliului administrativ, sau să facă o afirmare solemnă că-și vor exercita misiunea lor în conștiință și cu imparțialitate.

Ei se bucură afară din țara lor de toate privilegiile și imunitățile diplomatice.

(Va urmă).

GEORGE MEITANI

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 15 Ianuarie 1910

Președînța d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

B. Papazoglu cu Prefectura județului Teleorman

SUCCESIUNE. — LEGATAR UNIVERSAL. — PLATA DATORIILOR ȘI A LEGATELOR. — ART. 897 ȘI 902 C. CIV.

Din cuprinsul art. 897 și 902 c. civil, rezultă că legatarul universal, ca și ceilalți moștenitori, trebuie să plătească datoriile și sarcinile moștenirii, prin urmare și legatele *ultra vires*, atunci când n'a primit moștenirea sub beneficiu de inventar.

No. 14. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de Basile Papazoglu contra deciziunii Curței de apel din București, secțiunea II, cu No. 94 din 1909, dată în proces cu prefectura județului Teleorman.

S'au ascultat : d-l avocat C. C. Stoicescu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat I. G. Ionescu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupră motivelor I și II de casare :

I. «Violarea art. 689 și 690 din codul civil și exces de putere.

«Curtea de apel deduce din simplul fapt al trimiterii mele în

posesiune, care constituie un act conservator, acceptarea succesiunii pur și simplu, și printr'aceasta violează principiul pus în sus citatul articol, că acceptarea pur și simplu nu poate rezulta decât din acte de așa natură încât să nu lase nici o îndoială asupra intențiunii eredelui de a accepta succesiunea pur și simplu».

II. «Violarea art. 897 din codul civil.

«Legatarul universal nu e ținut, conform acestui text de lege, la plata legatelor, decât în limitele averii successorale și prin urmare prin exces de putere Curtea de apel mă condamnă ca un moștenitor pur și simplu, căci eu nu eram obligat să stabilesc chiar în această instanță, care este situațiunea moștenirii, această chestiune n'ar fi putut fi discutată decât cu ocazia urmăririi».

Având în vedere că, din decizia adusă în recurs, rezultă că intimata, prefectura județului Teleorman, a chemat în judecată pe recurentul Basile C. Papazoglu, legatar universal și executor testamentar al decedatului N. Papazoglu, pentru ca în această calitate să fie obligat a plăti județului Teleorman legatul de 10.000 lei, ce numitul decedat a lăsat prin testamentul său spitalului din Roșiori, dependent de acel județ; că, atât tribunalul, cât și Curtea de apel, au admis această acțiune;

Având în vedere că, înainte Curței de apel, recurentul a obiectat că el nu poate fi obligat la plata sus zisului legat decât în limita bunurilor aflate în succesiunea defunctului N. Papazoglu, deoarece dânsul a acceptat această succesiune sub beneficiu de inventar, și chiar dacă ar fi acceptat moștenirea pur și simplu, nu poate fi obligat personal la plata legatului, de oarece legatarii universali sunt ținuti să plătească *ultra vires emolumentii* numai datoriile moștenirii, iar nu și legatele;

Considerând că Curtea de apel constată, în fapt, că recurentul a acceptat succesiunea defunctului N. Papazoglu pur și simplu, iar nu sub beneficiu de inventar, și că recurentul n'a dovedit cu nimic că datoriile numitului defunct întrec activul succesiunii;

Considerând că chestiunea dacă legatarii universali sunt ținuti *ultra vires* sau *ultra vires emolumentii*, atât la plata datoriilor succesiunii, cât și la plata legatelor singulare, atunci când n'au acceptat moștenirea sub beneficiu de inventar, este categoric deslegată de art. 897 c. civ., din ale cărui dispozițiuni, combinate cu acelea ale art. 902 c. civ., rezultă că legatarul universal, ca și ceilalți moștenitori, plătesc datoriile și sarcinile moștenirii, prin urmare și legatele *ultra vires*, atunci când n'a primit moștenirea sub beneficiu de inventar;

Considerând că, în tot cazul, fie că recurentul a primit moștenirea pur și simplu, fie că a primit-o sub beneficiu de inventar, decizia adusă în recurs se menține pe constatarea de fapt a Curței de apel, că recurentul n'a dovedit cu nimic că datoriile defunctului N. Papazoglu întrec activul succesiunii, căci numai în acest caz recurentul putea invoca în favoarea sa acceptarea moștenirii sub beneficiu de inventar, pentru a putea fi apărat de plata legatului;

Că, în asemenea împrejurări și față cu constatările de

mai sus, Curtea de apel, prin decizia supusă recursului, admitând acțiunea intimitei, prefectura județului Teleorman, n'a violat nici un text de lege și nici n'a comis un exces de putere, după cum pretinde recurentul, prin urmare, ambele motive de casare invocate sunt neintemeiate ;

Că, astfel fiind, recursul se găsește nefondat și ca atare urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 15 Septembrie 1909

Președinta d-lui I. E. Dobrescu, președinte

Petre T. Ceaușu cu Pârlitu I. Marin

BUNURILE STATULUI.— ÎNSTRĂINAREA LOR ÎN LOTURI.— LOTURI DE CINCI HECTARE.— INALIENABILITATE RELATIVĂ.— EXCEPȚIUNI.— ART. 51 DIN LEGEA ASUPRA ÎNSTRĂINĂRII BUNURILOR STATULUI.— ART. 7 DIN LEGEA RURALĂ DELA 1864.— ART. 1 ȘI 2 DIN LEGEA INTERPRETATIVĂ DELA 1879.

Cu toate că art. 51 al legii asupra înstrăinării bunurilor Statului în loturi, dispune că loturile de cinci hectare nu se pot înstrăina, însă această prohibițiune nu trebuie înțeleasă într'un sens absolut, ci relativ, adică cu excepțiunile admise de art. 7 din legea rurală și art. 1 și 2 din legea interpretativă din 1879.

No. 232. — Admis, după divergență, apelul făcut de Petre T. Ceaușu în contra sentinței tribunalului Teleorman, No. 265 din 1909, dată în proces cu Pârlitu I. Marin.

S'au ascultat: d-l avocat Bibera, în desvoltarea motivelor de apel; d-l procuror G. Clinceni, în concluziuni.

Curtea,

Având în vedere că prin sentința apelată s'a admis, de prima instanță, acțiunea introdusă de procurorul tribunalului Teleorman și s'a declarat nul actul de vânzare autentificat de judecătoria ocolului II, Turnu-Măgurele la No. 41 din 1909 și transcris la tribunalul Teleorman No. 545 din 1909 prin care Pârlitu I. Marin, din Turnu-Măgurele, vinde lui Petre T. Ceaușu din comuna Segârcea din deal cinci hectare și 486 m. p. pământ situat în moșia Segârcea a Statului;

Având în vedere că vânzătorul Pârlitu I. Marin a fost împroprietărit pe pământul pe care l-a vândut lui Petre T. Ceaușu în baza legii pentru vânzarea bunurilor Statului în loturi, din 7 Aprilie 1889 ;

Având în vedere că tribunalul admitând acțiunea în anularea vânzării, a considerat ca absolut inalienabile loturile de cinci hectare vândute în baza sus menționatei legi ;

Considerând că art. 51 al legii asupra înstrăinării bunurilor Statului dispune, într'adevăr, că loturile de cinci hectare nu se pot înstrăina, textul legii însă adaogă, conform art. 132 din constituțiune ;

Considerând că odată ce legea din 1889 se referă la art. 132 din Constituțiune, trebuie a se căută în spiritul acestei dispozițiuni caracterul inalienabilităței loturilor vândute după menționata lege ;

Considerând că Constituțiunea prin art. 132, așa cum a fost modificată la 1884, nu face decât să mențină inalienabilitatea pământurilor rurale, cu excepțiunile prevăzute de art. 7 al legii de împroprietărire dela 1864 și al legii interpretative din 1879, dându-i un caracter constituțional, nu rezultă însă din cuprinsul acestui articol că legiuitorul constituțional ar fi voit să abroge implicit art. 7 din legea rurală, nici legea din 1879 ;

Considerând că acest mod de interpretare al art. 132 din Constituțiune, e admis, în mod general, în ce privește pământurile date foștilor clăcași, nu e dar nici o rațiune a decide altfel, când e vorba dep ământurile dobândite după legea vânzării bunurilor Statului, cu atât mai mult că textul Constituției nu face această distincțiune, din potrivă, el se exprimă în mod destul de categoric și pune aceiași regulă atât pentru pământurile foștilor clăcași cât și pentru ale locuitorilor cari au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți ale Statului ;

Considerând că ceea ce dovedește că inalienabilitatea prevăzută de legea din 1889 nu e absolută, e chiar dispozițiunea art. 51 alin. II al acestei legi, care permite înstrăinarea loturilor de 10 și 25 hectare către orice persoană ; că, prin urmare, din spiritul acestei legi reese că pentru loturile de cinci hectare inalienabilitatea e relativă, cu excepțiunile admise de art. 7 din legea rurală și de art. 1 și 2 din legea interpretativă, iar pentru cele de 10 și 25 hectare înstrăinarea e permisă în mod absolut ;

Considerând că apelantul a dovedit cu certificatul primăriei comunei Segârcea din deal, cu No. 71 din 1909, că e cultivator sătean și că nu posedă ca proprietar nici un fel de pământ, că dar are calitatea a cumpăra pământ dat după legile de împroprietărire.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier St. Miculescu, admite.

Semnați: I. E. Dobrescu, M. Gr. Ciocârdia, St. Miculescu, V. Antinescu.

Opiniune

Pentru motivele din sentința apelată, sunt de părere a se respinge apelul.

Semnat, I. Baștea.

Cognitor și Procurator, contribuție la studiul reprezentării în procedura civilă romană, de d-l Grigore Dimitrescu, doctor în drept dela Facultatea din Paris, membru de ședință la trib. Iași, profesor agregat la Universitatea din Iași. 1 vol. în 8° de 88 pag. Tip. Gutenberg, Joseph Göbl S-sori, București, 1909.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 17 Martie 1909

Președința d-lui V. Bălășescu, președinte

Eliza Sand cu Eugenia Stoenescu

IMOBIL DOTAL.— ÎNSTRĂINARE.— CAZURI PERMISE DE LEGE.— DACĂ IMPLICĂ ȘI IPOTECAREA.— ART. 1253 C. CIV.

IMOBIL DOTAL.—IPOTECARE CU AUTORIZAREA TRIBUNALULUI.— CREDITOR.— DACĂ ESTE OBLIGAT A SUPRAVEGHIA ÎNTREBUIŢAREA BANILOR.

MANDAT.— REVOCATIUNE.— TERȚIUC.— LIPSĂ DE NOTIFICARE.— ART. 1554 C. CIV.

BUNURI SUCCESORALE.— ÎNSTRĂINARE.— COMOȘTENITOR.— REZOLUȚIUNE.— ART. 786 C. CIV.

1° Dacă legiuitorul a permis, pentru cauzele arătate în art. 1253 din codul civil, înstrăinarea imobilului dotal, apoi cu atât mai mult a permis și ipotecarea lui, care este o măsură mai ușoară decât înstrăinarea, căci prin ipotecă se conservă încă dreptul de proprietate al femeii asupra imobilului dotal.

2° Legea nu impune nici o obligațiune creditorului care împrumută bani cu ipotecă asupra imobilului dotal de a supraveghia ca banii să se întrebuițeze în scopul pentru care a fost autorizat a se face împrumutul, așa că nu se poate aduce nici o imputare de neglijență creditorului care împrumută bani, dacă n'a supravegheat întrebuițarea lor.

3° Revocațiunea unui mandat nu poate avea nici un efect contra unui terțiu care, neavând cunoștință de aceasta, a contractat de bună credință.

În acest caz, mandantului îi rămâne numai dreptul de recurs contra mandatarului care s'a folosit de un mandat revocat, potrivit art. 1554 c. civil.

4° Principiul rezoluțiunei înstrăinărilor constituite de un comoștenitor asupra unor bunuri succesoriale ce nu cad prin împărțeală în lotul său, rezultând din efectul declarativ de proprietate al împărțealei, înscris în art. 786 din codul civil, nu este aplicabil când este vorba de o înstrăinare a părții indivize dintr'un bun care singur face obiectul diviziunei, în care comoștenitorul sau coproprietarul primește partea sa prin împărțeală, deoarece asupra acestei părți înstrăinarea consimțită de comoștenitor se consolidează ca pe un bun ce a căzut în lotul său și pe care este presupus a fi fost singur proprietar încă dela început.

S'au ascultat: d-nii avocați D. Alexandresco și C. I. Stăfănescu, în desvoltarea motivelor de contestație; d-l avocat M. Vasiliu Cristescu, în combateri.

Tribunalul,

Asupra contestațiunei făcută de Elisa Sand din Bârlad, cu autorizația soțului său:

Considerând că legiuitorul organizând regimul dotal, pentru averile femeilor căsătorite, a proclamat prin art. 1248 din codul civil inalienabilitatea averilor imobiliare

constituite ca dotă, ca un mijloc eficace de a apăra interesele femeii și ale urmașilor săi, ce ar fi expuși printr'o întrebuițare nerațională a averii femeilor, din cauza slăbiciuni sexului sau a inexperienței lor; că, însă, odată cu proclamarea principiului inalienabilităței averii dotale imobiliare, a luat măsurile dictate de rațiune ca această avere să poată fi întrebuițată pentru a înlesni traiul, acesta fiind scopul pentru care fiecare se trudește a agonisi ceva, precum și pentru conservațiunea însăși a acestei averi, și de aceea, prin art. 1253 din codul civil, a permis înstrăinarea imobilelor dotale cu autorizarea justiției pentru a se procură alimente femeii și familiei sale, precum și pentru a se face reparațiuni mari necesare pentru conservarea acelor imobile;

Având în vedere că dacă legiuitorul a permis pentru cauzele arătate înstrăinarea imobilului dotal, apoi cu atât mai mult a permis și ipotecarea lui, care este o măsură mai ușoară decât înstrăinarea, căci prin ipotecă se conservă încă dreptul de proprietate al femeii asupra imobilului dotal;

Având în vedere că, pentru aceste cauze legale, contestatoarea Elisa Sand a cerut și a obținut autorizarea tribunalului Tutova, prin jurnalul No. 2930 din 19 Mai 1895, de a face un împrumut de 5.000 lei cu ipotecă asupra părții sale indivize din imobilul din Bârlad, str. Principală, No. 57, ce i-a fost constituit dotă, cu destinațiune de a-i servi 2000 lei pentru căutarea sănătăței, iar restul de 3000 lei pentru reparațiunile necesare imobilului dotal;

Având în vedere că acest împrumut a fost realizat tot cu autorizarea tribunalului din banii minorilor defunctei Elena Stoenescu, consemnați la Casa de depuneri și aflați în administrarea tribunalului Tutova, dar contestatoarea susține că nu-i a întrebuițat în scopul pentru care a fost autorizată a face împrumutul, așa că imobilul său dotal a rămas grevat de o ipotecă pentru cauze străine decât cele permise de lege, și în acest caz ipoteca este nulă, căci prin aceasta se aduce o atingere principiului inalienabilităței dotei imobiliare și răspunderea nu poate cădea decât asupra creditorului, care nu a avut diligența necesară de a supraveghea ca banii împrumutați să fie întrebuițați la destinațiunea pentru care a fost admis împrumutul;

Considerând că legea nu impune nici o obligațiune creditorului care împrumută bani cu ipotecă asupra imobilului dotal, de a supraveghea ca banii să se întrebuițeze în scopul pentru care a fost autorizat a se face împrumutul, așa că nu se poate aduce nici imputare de neglijență creditorului care împrumută bani dacă nu a supravegheat întrebuițarea lor, singura lui grije fiind de a examina numai dacă împrumutul este autorizat pentru o cauză legală; că însă dacă legea nu impune o asemenea obligațiune, nu este mai puțin adevărat că nici nu oprește de a se lua măsuri ca dispozițiunile ei să nu fie

eludate prin manoperile doloase ale părților, de aceea în lipsa unei măsuri scrise în lege, justiția, care este însărcinată a supraveghea ca dispozițiile legii să se îndeplinească în spiritul în care au fost create, este datoare când autoriză înstrăinarea imobilului dotal a lua măsurile pe care le-ar crede utile pentru a înlătura fraudele la lege; că aceste măsuri nu pot fi decât din acele pe care rațiunea și echitatea le indică ca absolut necesare, și atunci când sunt luate și impuse de justiție, trebuie respectate, ca o condițiune sub care se permite îndeplinirea unei obligațiuni și sub sancțiunea pe care legea o prevede pentru toți aceia ce nu respectă obligațiunile luate prin convențiunea lor;

Având în vedere că, în speță, tribunalul Tutova autorizând pe contestatoarea Elisa Sand de a face un împrumut cu ipotecă asupra averii sale dotale, a dispus ca suma de 2000 lei, destinată pentru căutarea sănătății, să-i fie dată în mână, făcând imposibil a se exercita în această privință vre-o supraveghere asupra întrebuințării banilor și imposibil de a se găsi vre-un creditor care să consimtă a-și lua o asemenea obligațiune, rămânând totul la încrederea pe care o inspiră femeia măritată, care cere împrumutul și la grija pe care trebuie să o poarte singură persoanei sale, iar suma de 3000 lei destinată pentru facerea reparațiilor necesare imobilului dotal să se consemneze la Casa de depuneri și să nu se ridice decât pe măsura reparațiilor făcute ce se vor justifica;

Având în vedere că această sumă a fost consemnată la Casa de depuneri prin intermediul însăși al tribunalului, îndeplinindu-se astfel condițiunea sub care a fost autorizat împrumutul din partea creditorului, și tot tribunalul a dispus liberarea acestei sume în mâinile contestatoarei prin jurnalul No. 4619 din 13 Septembrie 1895, în urma cererii sale și a justificărei făcută cu certificatul arhitectului comunal O. Theiler, că reparațiile necesare imobilului s-au efectuat, conform devizului întocmit și aprobat de tribunal;

Că această intervențiune a tribunalului pentru liberarea sumei de 3000 lei descarcă de orice răspundere pe creditori, de oarece justiția singură a constatat că s'au îndeplinit condițiunile sub care a fost autorizată contractarea împrumutului;

Având în vedere că chiar în cazul când reparațiile necesare imobilului nu s'ar fi efectuat, după cum susține contestatoarea, cu toate că din cercetarea locală făcută la fața locului prin ascultarea de martori și din actele depuse, tribunalul își face convingerea că acele reparațiuni au fost executate, totuși de vreme ce însuși contestatoarea a arătat tribunalului că s'au efectuat reparațiile necesare imobilului dotal și a produs piese justificative în dovedirea alegațiunei sale, obținând prin aceste mijloace liberarea sumei de 3000 lei, numai poate pretinde ca răspunderea pentru neîntrebuințarea împru-

mutului la destinația pentru care a fost autorizat să cadă în sarcina creditorului, fiindcă nimeni nu-și poate crea foloase în detrimentul altuia prin întrebuințarea de mijloace viclene;

Că astfel împrumutul de 5000 lei cu ipotecă asupra părții dotale a contestatoarei în imobilul urmărit fiind perfect valabil, cu drept cuvânt s'a întreprins urmărirea lui pentru neplata sumei împrumutate;

Având în vedere că chiar dacă în mod ipotetic s'ar admite că împrumutul de 5000 lei cu ipotecă asupra părții dotale a contestatoarei din imobilul urmărit nu s'a făcut cu respectarea dispozițiilor legii, totuși ceea ce legea oprește femeii măritate, fiind angajarea dotei sale imobiliare iar nu contractarea de împrumuturi pe care le poate face în mod valabil cu autorizația soțului său, și în speță din actul de ipotecă constatându-se că contestatoarea s'a împrumutat cu autorizația soțului său pentru suma totală de 10.000 lei, la care participă pe jumătate în mod solidar cu fratele său I. Grosman, ea rămâne răspunzătoare pentru îndeplinirea acestei obligațiuni asupra restului averii sale ce nu este dotală, în care intră cealaltă jumătate a imobilului urmărit care i-a fost transmisă în proprietatea sa prin cumpărarea dela fratele său, constatată prin actul autentificat tribunalului Ilfov secția de notariat No. 3230 din 9 Aprilie 1896 și transcris de tribunalul Tutova No. 299 din 1896; așa că în tot cazul urmărirea și-ar avea efectul asupra unei jumătăți din imobilul urmărit și pentru întreaga sumă de 18.000 lei, la care s'a obligat în mod solidar, dar cum s'a arătat mai sus chiar angajarea imobilului dotal prin ipotecă pentru suma de 5000 lei din creanța ipotecară fiind valabilă, urmărirea este bine îndreptată asupra părții dotale din imobilul urmărit pentru această sumă;

Având în vedere că, dacă jumătatea din imobilul urmărit, convenită contestatoarei prin succesiune dela tatăl său și constituită dotă, este valabil urmărită pentru plata sumei de 5000 lei împrumutată cu ipotecă cu autorizația tribunalului și cealaltă jumătate din imobil ajunsă în proprietatea contestatoarei prin cumpărarea dela fratele său I. Grosman este valabil urmărită pentru neplata sumei de 5000 lei împrumutată cu ipotecă de acesta asupra părții sale din imobil, de oarece prin actul de vânzare luând asupra sa orice sarcină aflătoare asupra imobilului, eră răspunzătoare de ipoteca consimțită de fratele său prin actul de ipotecă pus în executare;

Având în vedere că pentru această parte contesta-toarea a susținut că nu are nici o obligațiune pentru suma de 5000 lei, de oarece împrumutul n'a fost consimțit de fratele său I. Grosman prin actul de ipotecă autentificat de tribunalul Tutova No. 4265 din 25 August 1895, ci de un imputernicit al său Ch. Schwartz a cărui procură a fost retrasă de mai înainte și s'a publicat de aceasta prin *Monitorul oficial* No. 104 din 9 August 1895;

Considerând însă că la autentificarea actului de ipotecă No. 4205 din 21 August 1896, procuratorul Ch. Schwartz a avut în posesiunea sa procura autentificată de tribunalul Ilfov secția de notariat No. 8537 din 1894, prin care eră autorizat de I. Grosman a lua cu împrumut orice sumă de bani în numele său, constituind ipotecă casele cu locul și accesoriile din Bârlad str. Principală No. 57 posedate în indiviziune cu sora sa Elisa Sand, și a prezentat-o tribunalului Tutova la autentificarea actului de împrumut cu ipotecă realizat la Casa minorilor defunctei Elena Stoenescu, cum rezultă din procesul-verbal No. 4265 din 21 August 1895 pentru autentificarea actului de împrumut cu ipotecă, precum și din petițiunea înregistrată la No. 13003 din 21 August 1895 prin care procuratorul Ch. Schwartz depunând copie legalizată de pe procura sa cere originalul păstrat la dosar care i se liberează ;

Având în vedere că la autentificarea împrumutului cu ipotecă Ch. Schwartz prezentând originalul procurei ce avea dela I. Grosman pentru contractarea unui împrumut cu ipotecă în numele său, tutorul minorilor defunctei Elena Stoenescu a putut fi de cea mai perfectă bună credință, care se presupune în totdeauna până la dovada contrarie că contractează cu o persoană ce avea însușirile legale de a reprezenta pe I. Grosman, și această credință a avut-o și tribunalul care după autentificarea actului a autorizat să se libereze suma de 10.000 lei împrumutată dela Casa minorilor defunctei Elena Stoenescu, aflată în administrația tribunalului prin jurnalul No. 4279 din 23 August 1895, că pentru a face dovadă că tutorul care a consimțit la acordarea împrumutului cu ipotecă în numele minorilor defunctei Elena Stoenescu avea conștiință de revocarea mandatului lui Ch. Schwartz, contestatoarea s'a referit la publicațiunea din *Monitorul oficial* cu data de 9 August 1895, despre care susține că a putut oricine să ia cunoștință, însă această publicațiune nu eră suficientă pentru a stabili cunoștința intimatului de revocarea mandatului, fiindcă publicațiunea din *Monitorul oficial* nu constituie o prezumție legală în contră sa, de oarece nicăieri nu se prevede în afară de publicațiunea legilor prin *Monitorul oficial*, că fiecare are cunoștință de orice publicațiune făcută în *Monitorul oficial*, că în acest caz contestatoarea nu eră dispensată conform art. 1202 din codul civil de a face dovadă că intimatul avea conștiință de revocarea mandatului și această dovadă contestatoarea nu numai că n'a făcut-o, dar nici măcar n'a încercat a o face, astfel că în acest caz buna credință a intimatului că contractează cu o persoană ce avea calitatea de a obliga pe Iosef Grosman, rămâne în afară de orice îndoială ;

Considerând că, dacă intimatul nu avea cunoștință de revocarea mandatului lui Ch. Schwartz, și a contractat de bună credință cu acesta că reprezintă încă pe mandantul său I. Grosman, revocațiunea mandatului din partea acestuia nu poate avea nici un efect în contra

intimatului, rămânându-i numai dreptul de recurs în contra mandatarului care s'a folosit de un mandat revocat, potrivit art. 1554 din codul civil;

Având în vedere că contestatoarea a mai susținut că prin cumpărarea părții indivize din imobilul urmărit a fratelui său I. Grosman, încetând starea de indiviziune dintre dâșii asupra aceluși imobil, vânzarea a avut caracterul unei împărțeli ale cărei efecte, conform principiului ce rezultă din art. 786 c. civ., face a se considera că vânzătorul n'a fost niciodată proprietar asupra părții din imobil care a trecut în proprietatea sa prin cumpărare, și prin urmare ipoteca consimțită de dâșul asupra acelei părți din imobil este nulă, ca provenind dela un *non dominus* ;

Considerând însă că această ultimă obiecțiune a contestatoarei este neîntemeiată, fiindcă principiul rezoluțiunii înstrăinărilor constituite de un comoștenitor asupra unor bunuri succesoriale, ce nu cad prin împărțeală în lotul său, rezultând din efectul declarativ de proprietate al împărțelei, înscris în art. 786 c. civ., nu este aplicabil în specie, de oarece aici nu este vorba de o înstrăinare consimțită de un comoștenitor asupra unui bun determinat din succesiune, care prin împărțeală n'ar mai cădea în lotul său, ci de o înstrăinare a părții indivize dintr'un bun, care singur face obiectul diviziunii în care comoștenitorul sau coproprietarul primește partea sa prin împărțeală, și asupra acestei părți înstrăinarea sau ipotecarea consimțită de comoștenitor se consolidează, ca pe un bun ce a căzut în lotul său și pe care este presupus a fi fost singur proprietar încă dela început; că, de aceea, ipoteca constituită că vânzătorul I. Grosman asupra părții sale indivize din imobilul pus în urmărire este valabilă și s'a transmis ca o sarcină asupra contestatoarei, care a dobândit prin cumpărătoare acea parte indiviză din imobil, a cărei câtime este netăgăduit stabilită la jumătate; că, în această privință, art. 494 pr. civilă este destul de categoric pentru a face evidentă răspunderea contestatoarei de sarcinile constituite asupra părții indivize determinate ce i-a venit prin cumpărare dela fratele său I. Grosman ;

Având în vedere dar că, în aceste condițiuni, bine s'a exercitat urmărirea asupra întregului imobil din Bârlad, str. Principală No. 57, cuvenit contestatoarei pentru jumătate, ca parte a sa dotală, pentru creanța ipotecară de 5.000 lei constituită cu aprobarea justiției, și pentru cealaltă jumătate ca cumpărătoare dela fratele său I. Grosman, pentru restul creanței ipotecare de 5.000 lei, constituită de numitul pentru partea sa și eventual pentru întreaga creanță de 10.000 lei, la care s'a obligat în mod solidar, astfel că contestațiunea făcută în contra acestei urmăriri fiind neîntemeiată, urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, respinge contestațiunea, etc.

Semnați : V. Bălășescu, T. Marinescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE CASAȚIE DIN FRANȚA

— 19 Iulie 1909 —

CASAȚIE.— REVIZUIRE.— INADMISSIBILITATE.

Deciziile Curței de casație nu sunt supuse revizuirii.

(Din D. P. 1909. I. 360).

Observație.— Conform: Cas. fr. D. P. 47. I. 184; Garsonnet, *Pr. civile*, VI, § 2303, pg. 376, nota 20 (ed. 2-a), etc.

TRIBUNALUL CIVIL DIN ALBI

— 12 Ianuarie 1910 —

TRANZACȚIUNE.— ANULAREA EI PENTRU DOL.— PRESCRIPTIA DE 10 ANI STATORNICITĂ DE ART. 1304 C. CIVIL (1900 C. CIVIL ROMÂN).— COMBINAREA ACESTEI PRESCRIPTII SPECIALE CU PRESCRIPTIA DE 30 ANI PREVĂZUTĂ DE ART. 2262 (1890 C. CIV. ROM.).

Acțiunea în anulare a unei tranzacțiuni pentru cauză de dol se prescrie, în principiu, conform art. 1304 C. civ. (1900 C. rom.), prin 10 ani, din ziua descoperirii dolului.

Dispoziția specială a art. 1304 (1909 C. civ. rom.) nu împiedică însă aplicarea regulei generale statornicită, în materie de prescripție, de art. 2262 C. civ. (1890 C. rom.); de unde rezultă că dacă au trecut 30 de ani dela încheerea tranzacțiunei pătată de dol, acțiunea în anulare pentru această cauză este prescrisă, cu toate că n'au trecut încă 10 ani dela descoperirea dolului.

(Din *Recueil des Sommaires de la jurisprudence française*).

Observație.— Acțiunea în anulare a unei tranzacțiuni pentru dol se prescrie, conform art. 1900, prin 10 ani dela descoperirea dolului. Chestiunea este însă de a se ști dacă, în acest caz, precum și în alte cazuri de viciuri ale consimțământului, independent de prescripția de 10 ani, acțiunea în anulare nu se mai stinge încă prin 30 de ani din ziua tranzacțiunei. Această chestiune este foarte controversată, și controversa s'a ivit nu numai în privința tranzacțiunei, ci în privința tuturor contractelor în genere.

Afirmativa este admisă de unii, așa că, după acest sistem, dacă au trecut 30 de ani dela data încheerii contractului, acțiunea în anulare ar fi prescrisă, chiar dacă n'au trecut încă 10 ani dela descoperirea eroarei sau dolului, sau dela încetarea violenței. Vezi în acest sens, Aubry et Rau, IV, §

339 *in fine*, p. 464, 465, text și nota 42 (ed. 5-a), p. 282 din ed. 4-a; Laurent, XIX, 53 și XXVIII, 427; T. Huc, VIII, 203; Leroux de Bretagne, *Prescription*, II, 1154; Baudry et Barde, *Oblig.*, III, 2052 (ed. 3-a); Duvergier, Consultație publicată în Sirey, 54. 2. 49; C. Paris, Sirey, *loco cit.*; D. P. 55. 2. 155, etc.

Această soluție este însă, după părerea noastră, cu desăvârșire inadmisibilă, pentru că acolo unde legea organizează o prescripție supusă unui termen special, precum este în specie, nu se mai poate recurge la art. 1890. În sistemul contrar am ajunge la acest rezultat cu totul straniu, că dacă dolul sau eroarea n'au fost descoperite decât după 30 de ani, victima lor este lipsită de orice protecție, acțiunea sa fiind stinsă înainte chiar de a putea fi exercitată. Iată pentru ce nu putem admite soluțiunea dată de tribunalul din Albi. Vezi în acest din urmă sens, Bufnoir *Propriété et contrat*, p. 641, 742; Planiol, I, 1292; Demolombe, XXIX, 165; Beudant, *Contrats et obligations*, 914; Larombière, *Oblig.*, IV, art. 1304, No. 29; P. Pont, *Transactions*, 737; Vallette, *Mélanges de droit et de jurisprudence*, II, p. 3 urm.; Marcadé, nota în *Journal du palais*, anul 1854, 2, pag. 13 urm.; Seligman, *Revue critique*, anul 1854, tom. V, p. 447, etc. Vezi asupra acestei controverse, tom. VII al Coment. noastre, p. 97, 98.

D. ALEXANDRESCO

BIBLIOGRAFIE

A apărut tomul IX (partea I-a) din **Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român**,

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO

Comentariul art. 1410—1490, 1902 din codul civil
Acest volum cuprinde studii amănunțite asupra legii proprietarilor, precum și asupra bezmanului, embaticului sau emfiteozei.

Prețul 10 lei.

Partea a doua din acest volum, care va apare cât de curând, va cuprinde: **Societatea, Mandatul, Comodatul și Imprumul**, precum și tablele întregului volum.

A apărut: **Tratat de Drept Comercial**

Vol. II, partea II

**Asociațiunile în participație,
Societățile civile și comerciale**
de C. N. TONEANU, avocat din Galați.

Se găsește de vânzare la librăriile: { Negoescu & Manițiu din Galați,
Soceș și Alcalay din București,

— Prețul 4 lei. —

La librăria Negoescu & Manițiu se găsește vol. I pe prețul de 8 lei.
Falimentele, partea I și II, ambele pe preț de 6 lei.